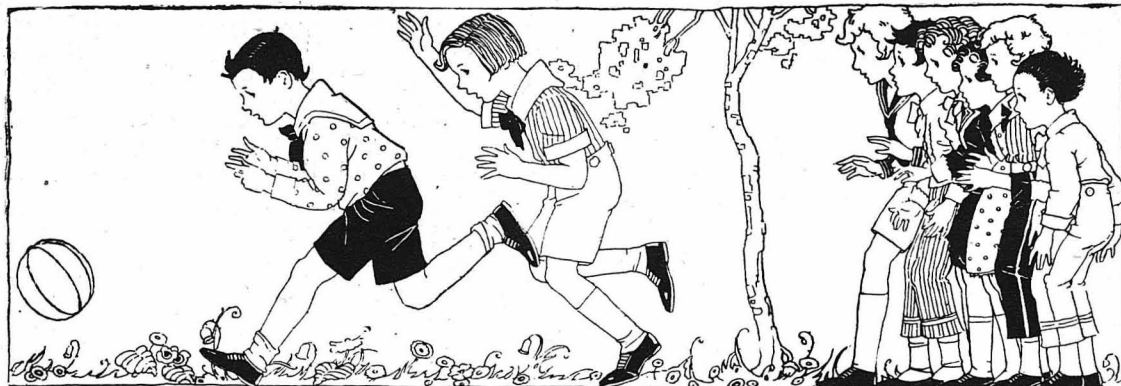

ΡΩΣΣΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΟΥ ΑΝΤ. ΤΣΕΧΩΦ

ΤΟ ΠΑΛΗΟ ΣΠΙΤΙ

(Αφήγησις ενός σπιτονοικοκύρη)

Ἐπρόκειτο νά καταφάσω ἕνα παλιό μου σπίτι καί νά χτίσω στή θέση του ἕνα καινούριο. Καθώς ἠδηγοῦσα τόν ἀρχιτέκτονα ἀνάμεσα ἀπό τίς ἀδειανές κάμαρες, τοῦ διηγοῦμαι ἕνα σωρό πράγματα. Τά ξεσκισμένα χαρτιά τῶν τοίχων, τ' ἀκάθαρτα τζάκια, τὰ σκοτεινά τζάκια, ὅλα ἐκεῖ μέσα, ἔφεραν τά ἴχνη μιᾶς πρόσφατης ζωῆς καί ζωντανέων ἕνα σωρό ἀναμνήσεις...

Μιά φορά, σ' αὐτή τή σκάλα, τοῦλεγα, μερικοὶ μεθυμένοι κατέβαζαν ἕναν πεθαμένο. Τρέκλιζαν καί σωφιστήσαν κάτω μαζί μὲ τὸ φέρετρο. Οἱ ζωντανοὶ χτύπησαν καί πόνεσαν πέφτοντας, μὰ ὁ μακαρίτης, σάν νά μὴν εἶχε συμβῆ τίποτε, ἔμεινε πολὺ σοβαρὸς καί κουνούσε τὸ κεφάλι του, καθὼς τὸν ξανάβαζαν στὸ φέρετρό του...

...Σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα πάλι, μὲ τίς τρεῖς πόρτες, καθόντουσαν τρεῖς δεσποινίδες πού συνήθιζαν νά δέχονται συχνά κόσμο. Γι' αὐτὸ ἦσαν καί πρὸ καλοντυμένες ἀπ' ὅλους τοὺς ἄλλους ἐνοικιαστάς. Πλήρωναν τὸ νοικοῦ τους ταχτικά. Ἦ πόρτα αὐτὴ στὸ βάθος τοῦ διαδρόμου ἔβγαζε στὸ πλυσταριό, ὅπου, τὴν ἡμέρα, ἔπλεναν ροζα. Τὴ νύχτα ὅμως ἔπλεναν μπύρα κ' ἔκαναν μεγάλη φασαρία.

Αὐτὸ τὸ διαμέρισμα μὲ τὰ τρία δωμάτια εἶνε μολυμένο ἀπὸ βακτηριδία καί βασιλλοὺς. Σ' αὐτὸ πέθαναν πολλοὶ ἐνοικιασταὶ μου καί μπορῶ νά βεβαιώσω θετικά ὅτι κάποια κατάρα τὸ βαραινεῖ. Θυμᾶμαι μάλιστα ξεχωριστὰ τὴν τύχη μιᾶς οἰκογενείας πού κατοίκησε σ' αὐτὰ τὰ τρία δωμάτια.

Φαντασθῆτε ἕναν ἄντρα, ὁποῖος δὲν εἶχε τίποτε τὸ ἔκτακτο ἐπάνω του, πού ζοῦσε μὲ τὴ μητέρα του, τὴ γυναῖκα του καί τὰ τέσσερα παιδιά του. Λεγόταν Πουτόκιν. Ἦταν γραφεὺς σὲ συμβολαιογραφεῖο καί κέρδιζε τριανταπέντε ρούβλια τὸ μήνα. Δὲν ἔπλενε, ἦταν σοβαρὸς καί ἄηθρος. Κάθε φορά πού μου ἔφεραν τὸ νοικοῦ, μου ζητοῦσε συγγνώμη, εἶτε γιατί τύχαινε νάνα κανοντιμένος, εἶτε γιατί εἶχε καθιστερόντι μερικεῖς ἡμέρες. Ὅταν ἐγὼ τοῦ εἶδινα τὴ σχετικὴ ἀπόδειξη χαμογελοῦσε μὲ ὕψος καλοκάγαθο καί μου ἔλεγε: «Τὶ χρειάζεται ἡ ἀπόδειξη; Δὲ μ' ἀρέσουν ἐμένα αὐτὰ». Ζοῦσε μέτρια, βέβαια, ἀλλὰ καθαρά. Σ' αὐτὴ τὴν κάμαρη στή μέση ἔμειναν τὰ τέσσερα παιδιά του καί ἡ γιγαλιὰ τους. Σ' αὐτὴν εἰτοιμαζάν τὸ φαί τους. Σ' αὐτὴν κοιμόντουσαν, σ' αὐτὴν δεχόντουσαν ἐπισκέψεις, σ' αὐτὴν ἀκόμα ἔχοραζαν. Ἦ πλάγιη κάμαρη ἦταν τοῦ Πουτόκιν. Εἶχε σ' αὐτὴν ἕνα τραπέζι, ὅπου ἔκανε τίς δουλειές πού τοῦ ἐπιστενόντουσαν, ἀντιγράφα, ἀναφορές κ.λπ. Ἐδῶ, δεξιά, κατοικοῦσε ὁ ὑπενοικιαστής τους, ὁ κλειθοποιὸς Γιέγκοριτς, ἀνθρώπος σοβαρὸς κ' αὐτός, μὰ πού τοῦ ἄρεσε νά πίνει. Ὁ Γιέγκοριτς ἦταν πάντα πολὺ ζεστός, γι' αὐτὸ περπατοῦσε πάντα ξυπόλητος, φορώντας μονάχα τὸ γελέκο του. Ἐπιδόθησαν, ἐκτός ἀπὸ τίς κλειδιανές, πιστόλια, παιδικὰ ποδήλατα καί ἀκόμη καί ἐκκρεμὴ ὥρολογία. Ἐφτιαχνε εἰσὶς καί πατίνια, πού τὰ πουλοῦσε εἰς ἰσὴν κοπέκια, μὰ περιφρονούσε αὐτὴ τὴ δουλειά, θεωρώντας τὸν ἑαυτοῦ τὸ εἰδικὸ στὰ μουσικὰ ὄργανα. Ἐβλεπε κανεῖς συχνά,

ἀπάνω στὸν πάγκο του, ἀνάμεσα σὲ κομμάτια ἀτσάλου ἢ σίδερου' μιὰ ξεχαρβαλωμένη φουσαρόνικα ἢ μιὰ στασιμένη σάλπιγγα. Πλήρωνε στὸν Πουτόκιν δυὸ ρούβλια ἡμῶς νοικοῦ, ἦταν ταχτικός στὴ δουλειά του καί δὲν ἔβγαλε ἀπὸ τὴν κάμαρη του παρὰ κάθε φορά πού ἤθελε νά πυρώσει στὸ τζάκι κανένα κομμάτι σίδερο.

Ὅταν ἐρχόμουν σ' αὐτὸ τὸ διαμέρισμα—πράγμα πού γινόταν σπάνια—ἔβρισκα πάντα τὸν Πουτόκιν καθιστὸ ν' ἀντιγράφει κάτι. Ἦ μητέρα του καί ἡ σύζυγός του, μιὰ γυναῖκα ἀδύνατη μὲ κουρασμένο πρόσωπο, κουβέντιαζαν κοντὰ στὴ λάμπα. Ἦ λίμα τοῦ Γιέγκοριτς τριζοβολοῦσε μέσα. Τὸ τζάκι, φλογισμένο ἀκόμα, θέρμαινε ἀρκετὰ. Ὁ πυκνὸς ἀέρας τοῦ διαμερίσματος μύριζε κουνουπίδι βραστὸ καί φασκίες. Ἦ εἰκόνα ἦταν φτωχικὴ, μὰ ὄστόσο, ἢ ρυσιογονιμῆς τῶν ἀνδρῶν πού δουλεύαν, τὰ πανταλονάκια τῶν παιδιῶν, κρεμασμένα πλῆθ' ἀπὸ τζάκι, τὰ σιδεράκια τοῦ Γιέγκοριτς, εἶδαν μιὰν ἐντόπιση εὐχρηστίας, γλύκας καί αὐταρκείας. Στὴν αὐλή, κοντὰ στὸ σταθλοῦ, τὰ παιδιὰ ἔτρεχαν χαρούμενα καί γελαστά, βέβαια ὅτι ὅλα πηγαινόν καλὰ σ' αὐτὸ τὸν κόσμο, ὅτι δὲν ὑπάρχει κανεῖς λόγος ν' ἀλλάξῃ αὐτὴ ἡ ἀμέριμνη ζωὴ καί, ὅτι γιὰ νά μὴ γίνῃ αὐτὸ, ἔφτανε νά προσεύχονται στὸ Θεὸ μεσημέρι καί βράδυ.

Τώρα φαντασθῆτε, στὴ μέση αὐτῆς τῆς ἴδιας κάμαρης, σὲ δυὸ βημάτων ἀπόσταση ἀπὸ τὸ τζάκι, ἕνα φέρετρο μέσα στὸ ὅποιο βρισκεῖται ἐσπλωμένη νεκρὴ ἡ γυναῖκα τοῦ Πουτόκιν. Δὲν ὑπάρχει βέβαια στὴ γῆ κανένας σῦζυγος, τοῦ ὁποῖου ἡ γυναῖκα ζῆ αἰώνια, μὰ αὐτὸς ὁ θάνατος, ἐδῶ, εἶχ' ἕνα ξεχωριστὸ χαρακτῆρα. Ὅταν εἶδα στὴν κηδεῖα τὸ σοβαρὸ πρόσωπο τοῦ σῦζυγου καί τὰ φοβισμένα βλέμματά του, εἶπα μέσα μου: «Πᾶει χάρηκες, φίλε μου!»

Μοῦ φάνηκε πὸς τὰ παιδιά του, πὸς ἡ γιγαλιὰ του, πὸς ὁ Γιέγκοριτς κ' αὐτὸς ὁ ἴδιος ὁ Πουτόκιν, ἦταν κίωλας σηραμεμένοι ἀπὸ τὴν σφαγήδα κάποιας τραγικῆς μοίρας, πού θὰ τοὺς ἀφάνιζε σὲ λίγο... Αὐτὴ

τὴν ἐντόπιση μοῦ εἶδαν τὰ πρόσωπά τους. Ἦσως εἶμαι πολὺ προληπτικός... Μὰ τί θέλετε: Ὅταν ἡ μοῖρα θέλει νὰ σᾶς σκουπίσῃ ἀπὸ τὸ πρόσωπο τῆς γῆς, ἔσας καί τὴν οἰκογένειά σας, θὰ μείνῃ ἀδυσώπητη ὡς τὸ τέλος τὸ πρῶτο δυστύχημα πού χτυπάει ἕνα σπίτι, δὲν εἶνε συνήθως παρὰ ἡ ἀρχὴ μιᾶς μακροῦς σειράς δυστυχιῶν. Τὰ κακὰ πού χτυποῦνε τὸν ἄνθρωπον μοιάζουσε μὲ τίς πέτρες. Φτάνει μιὰ νά κατακυβηθῇ ἀπὸ τὸ ὕψος τῆς ἀρροποταμιάς, γιὰ νὰ τὴν ἀκολουθήσουν κ' ἡ ἄλλες... Γιὰ νά μὴ σᾶς τὰ πολλολογῶ, φεῖγοντας ἀπὸ τὴν κηδεῖα τοῦ Πουτόκιν, ἦμουν βέβαιος ὅτι δὴλ ἡ οἰκογένειά του θὰ τελειώσῃ ἄσχημα...

Καί πράγματι, δὲν ἔπερασε μὲ βδομάδα ἀπὸ τὴν κηδεῖα τῆς γυναίκας του καί ὁ συμφορογράφος, στὸν κηδεῖα τοῦ Πουτόκιν, τὸν ἔπαυσε γιὰ νὰ βάλῃ στὴ θέση του μιὰ δεσποινίδουλα. Ἐ, λοιπόν, θὰ τὸ πιστέψετε; Δὲν ἦταν τόσο τὸ χάσιμο τῆς δουλειᾶς του πού ἀπογοήτευσαν τὸν Πουτόκιν, ὅσο τὸ ὅτι τὸν ἀντικατέστησαν μὲ μιὰ δεσποινίδα καί ὄχι μ' ἕνα ἄνδρα. Γιατί μὲ μιὰ δεσποινίδα; Εἶχε πειραχθεῖ γι' αὐτὸ τόσο, ὥστε,

Τὸν εἰς τὸν πάντα καθιστὸν νὰ ἀντιγράφει κάτι

γυρίζοντας στο σπίτι του. Ήθελε όλα τα παιδιά του το ένα ύστερα από το άλλο, έβρισε τη μητέρα του και μέθυσε γενναία. Ο Γιέγκοριτς μέθυσε κι' αυτός για να του κρατήσει συντροφιά. Αυτό ξανάγινε και τις άλλες βραδιές.

Σε δύο - τρεις μέρες, ο Πουτόκιν φέρνοντας μου το νοίκι, δέν μου ζήτησε συγγνώμη, αν και το καθυστέρησε δεκαοχτώ ημέρες, και όταν τούδωσα την απόδειξη, δέν ειπε τίποτε. Τόν άλλο μήνα, το νοίκι μου τό έφερε ή μητέρα του. Μου έφερε μονάχα τὰ μισά και μου υποσχέθηκε πως τάλλα μισά, θά τὰ έφερε στο τέλος τής έβδομάδος. Τόν παράλλο μήνα δέν έλαβα ουτε πεντάρα άπέναντι του ένοικίου και ο θνηρός άρχισε να μου παραπονιεται πως οι ένοικιασται του διαμερισματος αυτού έφερόντο πρόστυχα. Κακά συμπτώματα!

Φανταστήτε τώρα μια άλλη εικόνα. Ένα μόντο πρωί τής Πετρούπολεως καθρεφτιζόταν στα θολά αυτά τζάμια. Η γιαγιά έδινε το τσάι στο παιδι, κοντά τού τζάμι. Μονάχα ο μεγαλύτερος, ο Βάσιος, έπινε το τσάι του σε φλιτζάνι. Όλα τ' άλλα το έπιναν σε μικρά τενεκελάκια. Ο Γιέγκοριτς, καθισμένος μπροστά στη φωτιά, πύρωνε ένα κομμάτι σίδερο. Ύστερ' από τού μεθύσι τής παρασμένης βραδιάς, το κεφάλι του ήταν βαρύν και τὰ μάτια του γυάλιαν. Στέναζε, έτρεμε, έβηχε.

— Με χάλασε αυτός ο διάβολος, ο Πουτόκιν! μουρούφιζε. Δέ φτάνει πού πίνει αυτός, άλλα παρανοήει και τους άλλους.

Ο Πουτόκιν, καθισμένος στην κίμαρή του, άπανω στο κρεβάτι του, — το όποιο, καιρό τώρα, δέν έχει πειρά ουτε οκετάσματα, ουτε μαξιλάκι, — με τὰ χέρια γυμνά στα μαλλιά του, κνίταζε στο πάτωμα με μια έκφραση ήλιθια. Ήταν άπλητος, άξέμωτος, άρρωστος.

Μόνη μέσα σ' δάο το σπίτι, ή γοργή γιαγιά δέν ειχε χάσει το θάρρος της. Ειχε αναμνησθή τους παλινους καιρούς κ' έκανε χοντροδουλειές για να κερδίξη καιτι. Τις Παρασκευές, έλενε πατώματα στα σπείτα των Έβραίων. Τά Σάββατα πάλι έπιανε στα σπείτα των έμπορων. Τις Κυριακές έτρεχε άπ' το πρωί ως το βράδυ ζητώντας βοηθήματα. Κάθε μέρα, ειχε και κάποια δουλειά. Έπλενε ρούχα, βοηθούσε τις λεγόνες, έκανε σιναικέσια, ζητιάνευε. Ειχε αλήθεια ότι, μέσ' στη δυστυχία της, έπινε και κανένα ποτηράκι, μιά, άφου έπινε, δέν ξεχνοούσε τη δουλειά της. Πόσες τάχα να εινε σ' όλη τη Ρωσία ατότες ή θαροαλές γυνές και πόσοι άνδρωποι ζούν άπ' αυτές;

Άφου ήπιε το τσάι του ο Βάσιος, άρχισε να ταξτοποιη τὰ βιβλία του μέσ' στη σάκκα. Έπειτα τράβηξε πίσω άπό το τζάμι, όπου, πλάι στα φορητά της γιαγιάς του, έφερε να εινε κρημαμένο και το έπανωφόρι του. Σ' ένα λεπτό κατόπι ξαναφάνηκε και ορώσης :

— Πού εινε λουπόν το έπανωφόρι μου;

Η γιαγιά και τὰ άλλα παιδιά άρχισαν άμείως να ψάχνουν, με το έπανωφόρι ειχε χαθή, οα να το ειχε καταπιή ή γη... Πού ήταν; Η γιαγιά και ο Βάσιος ήταν χλωμοί, τρομαγμένοι. Μονάχα ο Πουτόκιν δέν έσάλευε άπό τη θέση του και σώπαινε. Αυτός, που χάλαινε τόν κόρμιο για τήν παραμικρή άταξία που θά γινόταν, αδητή τη φορά φαινόταν σαν να μην βλεπε, να μην άκουε τίποτε. Αυτό ήταν ήσπλο.

— Το πούησε για να πάρη χασιά, ειπε ο Γιέγκοριτς.

Ο Πουτόκιν εξακολουθούσε να σοπαίνει, άρα αυτό που ειχε πη ο Γιέγκοριτς ήταν αληθινό. Ο Βάσιος τὰ ειχε χάσει. Το έπανωφόρι του, το υπέροχο έπανωφόρι του, που το ειχαν κάνει άπό ένα τούσινο φορημα της μακαρίτισσας μητέρας του, το έπανωφόρι του το φοδαρισμένο με περάλι, ειχε πουληθή για να πιή ο πατέρας του στην ταβέρνα. Και μαζί με το πανωφόρι του, πει και το όρατο μπλέ μολιθι του που ειχε στη μέσα τούετα και το σημειωματάρι, το όποιο έγραφε με χρυσά γράμματα : Notes. Ειχε άκόμα μέσα στο σημειωματάρι κ' ένα άλλο μολιθι, μια γοβαλάστιχα και μερικά χαλκωρινάτες.

Ο Βάσιος θάγγιζε ευχαριστός να κλαιή, μιά δέν μπορούσε. Άν ο πατέρας του που ειχε ποнокεφαλο τόν άκουγε να κλαιή, θά θύμωσε. θά γυρούσε τὰ πόδια του και θά τόν άρχιζε στα χαστουκία. Και όταν ήταν πτωμένος ο πατέρας του, γυρούσε άσχημα. Η γοργή θάπαινε το μέρος του Βάσιου και ο πατέρας του θά την γυρούσε κι' εκείνη. Και ή φασαρία θά τελειωνε με την επέμβαση του Γιέγκοριτς. Θάραπαζόταν με τόν Πουτόκιν και θά σοριαζόντουσαν κ' οι δύο δούλο. Θάνηγούσαν γροθιές, φωνές, βλαστήμιες. Η γιαγιά θάκλαιγε και οι γειτόνοι θά έστελναν να φωνάζουν άστυφιλια. "Οχι!" Ήταν καλύτερα να μην κλάιη ο Βάσιος.

Άφου όμως δέν μπορούσε να κλάιη ουτε και να ξεπασιά με φωνές, ο Βάσιος άρχισε να μονγκοίξει, να στρέφει έδω κ' εκεί τὰ χέρια του, να τινάζη τὰ πόδια του, ή δαγκώνοντας το μανίκι του, να το

τραβιά δυνατά με τὰ δόντια του, όπως ένα σκόλλος τραβιά ένα λαγό. Τὰ μάτια του βλουρού και ή άπελπισία του έκανε το πρόσωπο του να σοπαται νευρικά. Βλεπόντες τον ή γιαγιά του άρχισε να τού ζανή σιωπηλά με τὰ χέρια και με τὰ πόδια κινήσεις να ηρωχάση... Είμαι βέβαιος ότι εκείνη τη στιγμή έννοιωσαν καθαρά και με βεβαιότητα ότι στο έξής ή ζωή τους ήταν χαμένη και δέν ειχαν πειρά καρμιά έλπίδα.

Ο Πουτόκιν δέν άκουσε κλάμματα που τόν έννοιωζαν, με άπό τήν κίμαρή του τὰ ειδε όλα. Όταν, μισή ώρα άργότερα, ο Βάσιος έφυγε για το σχολείο, τυλιγμένος στο σάλι τής γιαγιάς του, ο πατέρας του έτρεξε πίσω του μ' ένα βρεξος που δέ μπορώ να οας το περιγράψω. Ηθέλε να φωνάζη το παιδι του, να το παρηγορηθή για το ζήτηση συγγνώμη, να τού δώση το λόγο τής τιμής του, ότι στο έξής θάκλαιη. Μιά δέν μπορούσε να μιλήση, άπό το στήθος του έβγαιναν μόνο λυγμοί.

Το πρωί ήταν κρύο, ύγρο. Μόλις έφτασε στο σχολείο ο Βάσιος, για να μη λένε οι συμμαθηται του πως έμοιαζε με γοργά, έβγαλε το σάλι τής γιαγιάς του και μπήκε μέσ' στην τάξη με το σακκάκι του μόνο. Ο Πουτόκιν πάλι, όταν ένβρισε σπεί ριχτηκε δολιχώς μπρος στα πόδια τής μητέρας του, στα πόδια του Γιεγκ' ος τς καθ'ος και στα πόδια του πάπνου του ζητώντας συγγώμη. Έπειτα, σνεβεχόμενος αγιά-οιγά, έτρεξε σ' έμένα λικνιστόντας μπροστά, ζητώντας μου ένα όνοματι του Θεού να το βρω καμμιά δουλειά. Έγώ του υποσέθηχα ότι θά φροντίσω.

— Ξαναβρίσκω τόν εαυτό μου έπιτέλους! μου ειπε. Ήταν καρός πειά νόρθω στα λογικά μου! Φτάνουν πειά ή κουταριές. Άρκετά!

Φεύγοντας μ' ευχαριστίες με θέμμη. Μά έγω που άπ' τόν καιρό που ειμαι ιδιοκτητής αυτού του σπιτιού έχω σοπωδάσει πολλά καλά τους έννοιωσάδες, τόν έκνίταξα. Κνττάζοντάς τον, μούροχότανε να τού πώ :

— Πού άργα το άποφάσισες, ήλιε μου. Εισα πειά νεκρός!

Άπό το σπίτι μου, ο Πουτόκιν έτρεξε πάλι στο σχολείο του γιου του. Άρχισε να κοθή βόλτες άπέξω, πεοιμένοντες να σχολάζη ο Βάσιος.

— Άκουσε Βάσιος, τού ειπε γορμεινα όταν το παιδι σχολάζε έπιτέλους, μου υποσέθηκαν πως θά μου βρουνε δουλειά. Κάνε λίγη όπονηση και θά σου άγοράσω ένα όρατο έπανωφόρι με γούνα... θά σέ στείλω στο Λύκειο... Άκουσ, στο Λύκειο, καταλαβαίνεις;... Έκει που πάνε τὰ παιδιά των πλουσιών... Δέ θά πιώ πειά! Στο λόγο τής τιμής μου, δέν θά πιώ πειά!..

Και, λέγοντας αυτά, έπίστους βαθειά και ο ίδιος σ' ένα μέλλον καλύτερο. Μά το βράδυ ήθε. Η γοργή, γυρίζοντας άπό τὰ σπείτα των Έβραίων με είκοσι κοπέλια που έβγαλε τήν ήμέρα εκείνη, κουρασμένη, συντριμμένη, άρχισε να πλένη τ' ασπρόροχη των παιδιών. Ο Βάσιος έκανε κάποιο πρόβλημα. Ο Γιέγκοριτς δέν έδουλευε. Χάρη στα λεπτά του Πουτόκιν ειχε πει κι' έννοιωθε μιά άτανική επιθυμία να πιή άκόμα. Μέσ' στα δωμάτια έκανε ζήτηση άποικινική. Άπό τη σκάφη, όπου ή γιαγιά έπλενε τ' ασπρόροχη, ένας άτριός ανέβαινε.

— Πάμε; ρώτησε άξαφνα τόν Πουτόκιν ο Γιέγκοριτς σκυθρωπός. Ο νοικάρης μου δέν τού άπάντησε. Σώπαινε... Τού ειχε περάσει ο πρώτος τόν ένθουσιασμός κ' έννοιωθε μια πλήξη άναπόροχη. Πάλευε με τήν επιθυμία του να πιή, με τήν άγωνία του... Και φωνικά ή επιθυμία του τόν ένίχθησε... Αυτό εινε παλιά ιστορία...

Ο Γιέγκοριτς και ο Πουτόκιν βγήκαν έξω και τράβηξαν για τήν ταβέρνα. Το πρωί ο Βάσιος δέ βροικε το σάλι τής γιαγιάς του για να τυλιχθή και να πάη στο σχολείο.

Και να τ' άγινηκε κατόπι σ' αυτό το διαμερίσμα. Άφου «ήπιε» και το σάλι, ο Πουτόκιν δέν ξαναγύρισε πειά σπίτι του. Τι έγινε; Χάθηκε; Πέθανε; Δέν ξερω... Όταν εξαφανιστηκε εκείνος, ή γοργή άρχισε να πινή με τη σειρά της... Σε λίγο σοφισάθηκε κάτω άρρωστη. Τήν πήγαν στο νοσοκομείο. Μερικοί συγγενές έπήραν στα σπείτα τους τὰ παιδιά και ο Βάσιος έπιασε δουλειά στο πλυντήριο. Τήν ήμέρα πηγαίνει στους εργατές τὰ σείδα και τη νύχτα τρέχει και τους αγοράζει μπαρά. Όταν τόν έδωσαν άπ' το πλυντήριο έν' άπό τὰ κοριτσια που δουλεύουν εκεί, τόν έπλησε στην ύληροση της. Φαντάζεστε τώρα τι δουλειές τού άνιθετε αυτή η κίννη. Τι άπένυε δέν ξερω.

Και τώρα, άς συνεχίσουμε. Σ' αυτή τήν κίμαρη έδω κατοικησε έξι δέκα χρόνια ένας ένας μουικός. Όταν πέθανε, βρήκαν είκοσι χιλιάδες ρούβλια μέσ' στο στρώμα του...

Στην αλλη τὰ παιδιά έπαιζαν χαρούμενα και γελαστά.

